

Bacher Izidor És Felesége

Itt már férj-feleség volt az édesanyám és az édesapám. Azt írja a fényképen, hogy 1905. Fiatal házások lehettek. 1905-ben már mozgott a baba a hasában, mert a bátyám 1905-ben született, de itt a képen még nem látszik. Nem hiszem, hogy ez a fehér ruha a menyasszonyi ruhája lett volna. Nekem nincsen fényképem a saját menyasszonyi ruhámmal. Nem is csináltak róla képet. Mert én úgy untam az esküvőt, úgy untam, hogy alig vártam, hogy vége legyen, hogy üljünk autóba, és menjünk haza. Én nem álltam volna ott, hogy fényképezzenek. Most már sajnálom, mert nagyon szép esküvő volt az első házasságomkor. A második esküvő szomorú volt, nagyon szomorú volt. Édesapámnak volt egy vastag pecsétgyűrűje, látszik is a képen. Egy sima gyűrűje volt, de kétszer

olyan vastag, mint egy rendes gyűrű. Ez az egy pecsétgyűrűje volt és egy karikagyűrűje, más ékszerszert apuka nem hordott. És volt aranyórája, de azt nem nagyon hordta. Ő már nagyon előrehaladott volt, járt Bécsbe, s ott látott karórát, s azután már karórával járt. Karórája volt, már nem hordott ilyen órát, pedig gyönyörű volt. Itt van a fényképen, látszik a hosszú óralánc. Még megvan nekem az az óralánc, ami van apukának a képen. Szegény drága apám meghalt, akkor anyuka háromba vágta: egyet adott a menyének, a bátyám feleségének, egyet adott nekem, és egyet megtartott magának. A mienk az oda került, ahova a többi, be kellett szolgáltatni. A bátyámat kivitték Ukrajnába, a férjemet kivitték Ukrajnába, és anyuka egyedül élt Toplicán, nem lakott [Maros]Vásárhelyen. De behozta [Maros]Vásárhelyre az ő ékszereit, és [a hatóságok] nem ismerték [hogyan] milyen ékszerek vannak a tulajdonában, és valamit azokból el tudtam dugni. Ezt is például. Egy üvegbe eltettem, s a kertemben elástam. Anyukámnak például karórája nem volt, ellenben volt egy hosszú lánc, és rajta egy kicsi aranyóra tokkal. Gyönyörű cizellálás volt rajta, mind a két oldalán. S amikor utazott, vagy ünnep volt, akkor vette fel. Neki nem kellett se karóra, se ékszerszert. Nem szerette. Volt, de nem hordta. Volt pár ékszerszerem, ami megmaradt, de azokat már mind kiküldtem Izraelbe azoknak, akik engem az évek hosszú során segítettek. Anyukám nyolc évet járt zárdába Gyergyószentmiklóson. Még végzett kétéves nem tudom, mit, szóval kapott tanítónői képesítést. Magyar képesítése volt, természetesen. Mikor hazament, akkor mondta, hogy 'Na, megyek valahol állást keresni'. A nagyapám ott lakott Gyergyóvárhegytől pár kilométerre, a hegyoldalban, színromán faluban. És kétségbe volt esve, hogy egy leánygyermek idegenbe menjen állásba, Marosvásárhelyre vagy valahova. Abban az időben ez egy elképzelhetetlen valami volt. És nagyapa nem engedte. S akkor anyám sírt, s mondta: 'Akkor miért hagytál, hogy tanuljak?' Azt mondta: 'Hallgass ide! -- így mesélte anyám --, ha jól megtanultad a leckét magyarul, perfekt beszélsz románul, itt van egy négyelemis iskola -- ott, [Gyergyó]Alfaluban volt román iskola --, menj el az igazgatóhoz, kérdezd meg, hogy nem tud-e téged alkalmazni.' Anyámnak nem volt kiútja, elment, és felvették, és akkor ott tanított. Volt egy igazgató, egy tanító és egy román tanítónő, úgyhogy elfért még anyuka, mert gyermek volt elég. És akkor románul tanított anyuka, de nem sokáig, mert jött apuka, és férjhez vitte. És akkor nem volt divat, hogy egy nő, ha férjhez megy, menjen munkába. Apám anyámat dolgozni nem engedte mint tanítónő, ő [apuka], ugye, azt mondta, hogy 'Te ezt hogy gondold? Az emberek mit mondanak, hogy egy feleséget nem tudok eltartani?'.